

„Kiedy pada słowo rak, ludzie zaczynają mówić szeptem” – pisała w 1984 r. o chorobach nowotworowych Teresa Toruk-Nowakowa, psycholog z Instytutu Onkologii w Krakowie.

Ponad dekadę wcześniej, w 1971 r., Marek Koryewo, ówczesny publicysta tabuizację raka określił jako „zmowę milczenia”, zaś najwybitniejszy polski onkolog i jednocześnie twórca samego pojęcia onkologii, pierwszego centralnego rejestru i epidemiologii chorób nowotworowych – prof. Tadeusz Koszarowski, jeszcze w latach 90. wspominał o powszechnym w społeczeństwie lęku przed chorobą i jednoznacznym jej utożsamianiu z wyrokiem śmierci. Czy jednak wyłaniający się z tych wypowiedzi stosunek do chorób nowotworowych dotyczył wszystkich grup społecznych w tym samym stopniu? Czy lęk określany przez socjologów w latach 60. mianem „rakofobii” był zjawiskiem nowym, czy też może funkcjonował od zawsze, ujawniając się wyraźniej w okresie swoistego cywilizacyjnego przyspieszenia lat 60. i 70.? Jak zmieniała się wiedza potoczna i specjalistyczna dotycząca chorób nowotworowych i jakie miejsce te ostatnie zajmowały w przedwojennej i powojennej polityce zdrowotnej państwa? Tak sformułowane pytania badawcze stanowią punkt wyjścia dla projektowanych badań nad społeczną i kulturową historią raka w powojennej Polsce. Ich realizacja wpisywać się będzie w nurt badań na historią zdrowia i choroby i społeczną historię medycyny zaś swymi ramami chronologicznymi obejmować będzie niemal całe minione stulecie .